

Η ΠΑΡΑΤΖΙΕΛΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΙΩΤΩΝ

Κάθε βολάν που προσπαθώ τα μμάθκια μου να κλείσω
Έρχονται τζια με σουξουλούν σίλων λογιών φωνάες.
Ευπνώ τζια θακαλιζουμαι, δικλώ ποδά πο τζιει
Να πελλετήσω ποιό ενι τζιεινοί που με φωνάζουν
Τζια θέλουν, είλλε τζια καλέ μιτά τους να συντύχω.
«'εν μ' αγνωρίζεις, γιόκα μου;» ακούω μιαν φωνήν,
Πό 'καμεν την καρτούλλα μου να οσίζεσαι να σπάσει.
Ήταν ο γέρος ο Κωστής που τον φωνάζαν Στόκκον,
Ο άδρωκος π' ανάγισεν τ' αδέρκια μου τζι' εμέναν,
Στην αστοσιάν που πέρασεν ο κόσμος σύλλος τότες,
Στον πόλεμον, στους σκοτώμούς, στην φτώσειαν, στες αρρώστιες.
Το Χριστοφοούν δίπλα του, ο γιος του, τζι' η Σιελέγκα,
Η κόρη του, που οίηρεπεν που τον Χατζηλεφτέρην,
Τζια το μαράζιν έφραν τον τζι' επούζιασέν τον τέλειαν.
Επίσω τους ακούοτηκαν τζι' άλλες φωνές, σαν ιλάμαν,
Των χωρκανών μου των καλιών που τους σιεπάζει χώμαν.
Να, ο Λοίζος ξόμακρα, ο αγροφύλακάς μας,
Με την Μαρριάν δίπλα του που βάφτισεν τζι' εμέναν.
Ο Παϊκούσης τζι' ο Πικονής, ο Κασιαής τζι' ο Δράκος,
Τζι' ο γέρος ο Χατζηκωστής, ο τζιύρης του τζιουρού μου,
Ήου τον φωνάζασιν Μιεττήν που 'λάλεν ιστορίες.
Μαζίν τους η Μυροφορού με τον Κωστήν τον γιον της,
Τζια ο Κακότας ταπισόν με την Κακόταινάν του.
Ακλούθαν τους η Αρετή μαζίν με τον Κληάτην
Τζι' ο Σολωμός 'πο πίσω τους μαζίν με τον Αντρίκκον,
Τον γιον του πού 'φυνε μιτσής τζι' έκαψεν την καρκιάν τους.
Η Οηρανία ταπισόν κοντά στην Σαουρίναν
Τζια δίπλα τους η Θεοτού τζι' ο Γιακουμής ο γιος της
Μαζίν με την γεναίκαν του τζια τους Χατζηπετρήες,
Ο Τσουλής ο άτυχος, τζι' ο Τήλλυρος τζι' ο Φτόρης,
Ο Χρήστος της Αγγελικής τζια ο Οικονομίδης,
Ο Χατζιώρκος τζι' ο Σπυρκάς, ο Μερικλής τζι' ο Σσώας,
Ο Γιαννακός τζι' ο Τρακοστής, ο Σαμαράς τζι' ο Ττόφας,
Ο Μεσομέρης ο Κωστής τζια ο Ττοφής τ' Αρκύρα,
Ο Νικηφόρος τζι' ο Ψαθάς, ο Μάντης τζι' ο Θεούλας,
Μα τζι' ο Χατζηδαμιανός εκεί, μαζίν τζι' η Καλλισθένη,
Ο Μάτσιας τζι' ο Μιχαηλάς τζια ο Γεωργιάδης,
Η Χατζηκουτσοσάβαινα με τον Κουτσόσαββάν της,
Ο Πέσολωμος τζι' ο Ζαντής τζια ο Κωστής ο Μούτσιος,
Που πήεν τζι' εκρεμμάστηκεν για την υπόληγην του.
Ο Γιωρκαλλάς τζι' ο Γρύσατιος, τζι' ο Πέτρας του Πανάου,
Ο Γιαννουρής τζι' ο Χαμπουλλάς τζι' ο τζιύρης του ο Μαύρος,

Ο γέρος ο Σολωμιτάς με τον Χαμπήν τον γιον του,
 Τζιαι ο Χριστόδουλος Κοντσός μαζίν τζι' η Ελεγκού του,
 Η Χατζιανάστα ύστερα τζι' ο γιος της ο Γιωρκάτζης
 Τζι' ο άγγονάς της ο Χαμπής που πέθανεν στα ξένα.
 Ηρτεν τζι' ο Χατζηωρκαλής με την Χατζηστασούν του
 Τζι' ο γερο-Βάης τζι' η Φανού, τζιαι ο Γιαννής του Γιάννη,
 Ο Χατζηκάστας δίπλα τους με τον Πετρήν τον γιον του,
 Ο Αλουπός τζι' ο Χαμπούρης, ο Μούζουρος τζι' ο Πάμιος
 Τζιαι ο Χατζηθεόδωρος με την Στυλλούν κοντά του,
 Που μαειρεύκαν φαγητά πρωτάκουστα, δικά τους.
 Νάτον τζιαι τον Κρηάμηλον με το Κρηαμηλούιν,
 Τον Χατζησάββαν, τον Στυλλήν τζι' ο τζιύρης ο Κιαττίτης,
 Ο Κοκκοφίτης ο παλιός τζι' ο Κάσιος τζι' ο Κύλλης,
 Ο γέρος ο Χατζηλοής τζι' ο Πούρουτος τζι' ο Μίκης,
 Ο Βρόντος τζι' ο Καλόηρος τζι' ο Παντελής Παπούτας
 Τζιαι δίπλα ο Αντρέας του που πήεν σταρτιάτης.
 Κοντά τους ο Χατζηστυλλής τζι' ο Τζιυπρουλλάς ο γιος του,
 Ο Θεοφάνης παριτζιζι τζι' ο Παναής του Πέτρα,
 Ο Αντωνιάς τζιαι ο Χαμπής τζιαι ο Γιαννής, τ' αδέρφικια,
 Μαζίν τους τζιαι ο τζιύρης τους, ο γέρος ο Καμπούρης,
 Τζιαι σε μιαν άκρην οκεφτικός, σαν πάντα, ο Κατούρης.
 Ο γέρος ο Κουτσιούγιωρκης με την Μαγαταληνούν του,
 Ο Αθανάσης τζι' ο Κουμής με την Παναγιωτούν του
 Τζι' ο Κυριάκος ο Φονιάς τζι' ο Νιόπαντρός Κιλίπης
 Που πήεν τζιαι σκοτώθηκεν πριν γεννηθεί ο γιος του.
 Είδα τζιαι τον Φυτήν εκεί με τον Σπυρήν κοντά του,
 Με θκυο βερκά στα σέερκα τους πουλλούθηκια σκοτωμένα
 Τζι' έναν μωρόν που σύρασιν στον λάκκον τζιαι σκοτώσαν
 Γιατ' έν είχανιν λογικόν για να καταλαβαίνουν.
 Άκουσα ύστερα πουρούν, τζιαι ήταν ο Τσαγκάρης
 Με το λεωφορείον του τζιαι τον Χαμπήν τον γιον του,
 Τζιαι μέσα ο Παναουλλάς μαζίν με τον Πολύβιν.
 Ο Πίτσιλλος τζι' ο Κωστουρής τζι' ο γέρος ο Ηλίκας.
 Ύστερα ο Κολοκασάς τζι' οι Ευρκινοχωρίτες,
 Τζιαι ο Μυλόρτος κορτωτός, τζι' ο γέρος ο Αβράμης,
 Μαζίν τους τζι' ο Χρυσόστομος τζι' ο Παναής του Μαύρου,
 Ήταν τζιαι ο Χατζημηνός τζι' ο Χριστοφής Αρτσιάκκος,
 Τζιαι ο Χατζηχαράλαμπος τζι' ο γέρος ο Φυσιόνας,
 Ο Τσιάμπος τζιαι ο Νέστορας τζιαι ο Χαραλαμπίς
 Είδα μετά σε μιαν γωνιάν τζιαι κάμποσες γεναίτζιες,
 Την μάναν μου που σιαίρετον να βλέπει το παιδίν της.
 Δίπλα της η Χατζηπραξού τζι' η Χαρικλού κοντά της,
 Η Λαμπηδόνα ύστερα, κοντά της τζι' η Φοστρόκκα,
 Η Καλομοίρα πιο πίσω, μαζίν με την Παπούταν,
 Την Αφροδίτην του Σαββή τζιαι την Γιωτούν του Μίκη,

Την Καλλιρόην, την Παινούν και την Χατζηελένην,
 Την Μυροφόραν Κασσιή μαζίν με τον Σαββήν της,
 Την Σώφαιναν, την Μίκαιναν τζιαι ούλλες οι Τταλλούδες,
 Κοντά τζι' η Πεσολόμαινα τζιαι ούλλες οι Τταλλούδες,
 Τζι' η Στυλιάνα, τζι' η Παμού, τζι' η Ττόφαινα, τζι' η Βάττα.
 Ήταν τζιαί άλλοι πιο πολλοί που δεν τους αθθυμούμαι,
 Για να τους γράψω στο χαρτίν τζιαι να τους μάθ' όλοι.
 Κοντά μου συναχτήκασιν τζιαι θέλασιν κουβένταν,
 Μα σιωπήσαν μονομάς σαν ήρταν οι παιάες,
 Ο Κυριάκος του χωρκού τζιαι ο βασιλικώτης,
 Ο γέρος ο πρατόπαπας, μαζίν με τον Πασκάλην,
 Τζιαι διέλα ο Πολύκαρκος τζι' άλλοι βασιλικώτες.
 Άκουσα τότες μιαν φωνήν σαν την βροντήν του χάρου,
 Σαν να 'φκοιαννεν που μέσα μου να με κανοναρχίσει.
 Ήτουν φωνήν που μ' έκαμεν να κλάψω, να πονήσω
 Τζι' έδωκέν μου παραντζιελιές να σας τες μολοήσω.
 «Άκουσε, γιε μου, να σου πω!», τζι' ούλλοι χαμαί καθίσαν,
 «να βάλεις φταν στα λόγια μας τζιαι να μεν ξιοτρατίσεις!»,
 Είπεν σ' εμέναν η φωνή, τζι' εγιέμισαν τ' αυτιά μου.
 «Να γράψεις για να μάθουσιν οι χωρκανοί μας ούλλοι
 Για την Φιλιάν την μάναν μας που την βρομούν οι Τούρτσοι,
 Τους τόπους τζιείνους τους παλιούς, τα σπθήκια τα δικά μας,
 Τζιαι να μεν τα ξιχάσουσιν όσα γρόνια τζι' αν ζήσουν.
 Να τους ξιγηήσεις τι θα πει ο Τζιούλικας, ο Δράκος,
 Το Τερατσούδιν τζι' ο Οφκός, τζιαι η Αγιοπετρά μας,
 Τζιαι η Κανκάλλα του Καμού, τ' Αη Γιωρκού Ρηάτη.
 Ύστερα ο Παλιόμυλος τζιαι το Τσιφλικίν πέρα,
 Ο Κούντουρος που στέκεται κορώνα του χωρκού μας,
 Τζι' οι δοξαμένες οι πολλές που 'ταν νερόν γιεμάτες
 Τζι' εμπλέαμεν ούλλ' οι μιτσιόι, τίτσιροι σαν τ' ασιέλια,
 Τα καλοτζιαίρκα πό 'καυκεν ο ήλιος μας τες πέτρες.
 Τες εκκλησιές μας τζιαι τες θικνο να μεν τες ιξηχάνουν
 Τον Αη Γιώρκην πό 'καμαν τζιαμίν οι Τούρτσοι τώρα
 Τζιαι τον Προφήτ' Ηλιάν μας που τον χαλούν οι σιύλλοι.
 Τους τόπους τούτους, γιόκκα μας, να τους θθυμούνται πάντα,
 Να τους κρατούσιν στην καρσιάν όσπου να πάσιν πίσω
 Στην γην που μας ανάγωσεν τζιαι που μας τρώει τώρα.
 Να πάσιν στα χωράφκια μας να φάσιν καυκαρούδες,
 Τες μαύρες που 'ταν πιο γλυτζιές τζι' από το μέλιν κόμα,
 Ταζέπκες, ούλλον ζουμίν, με τα κανλιά τους πάνω,
 Που δεν τες βρίσκεις πούποτε την Κύπρον τζι' αν γυρίσεις.
 Να βρουν λαμπάνες τζιαι χωστές, πουρούθκια τζιαι μολόσιες,
 Μόσφιλα που τες μοσφιλιές τζιαι κόνναρα του κάμπου,
 Ασιέλια που τους κόλυμπους τ' Οφκού μέσ' στον σιεμάναν,
 Μελισσοφούς τζιαι λαούς πο' τζιεί πο' ν οι Καμπάνες,

Τζι' αυκά ναλά των πέρτικων να κάμουσιν φλασόνες.
Η γη μας ήταν καρπερή, πάντα γεμάτη φύλλα,
Σαν τους αδράπους τους παλιούς που κάμναν κοπελλούθκια
Για να κρατήσουν ζωντανή την ράτσαν μας για πάντα.
Μα όσους που μας έχουν θαφτεί μακράν που το χωρκόν μας,
Να 'ρτετε να μας βάλετε μέσ' στο δικόν μας χώμαν,
Το χώμαν που ποτίσαμεν με γαίμαν της καρκιάς μας.
Τζια να τους πεις πολλές φορές τζια να τους κατηχήσεις
Τούτα τα λόγια, γιόκκα μας, πο 'ν οι παραντζιελιές μας.
Να τα φυτέψουν μέσα τους, σαν σιόροι να καρπίσουν:
Σαν την Φιλιάν την πρωτινήν 'έν έσει άλλον τόπον,
Ούλλον τον κόσμον, τον ντουγιάν τζι' αν πάσιν να γυρίσουν.
Τέθκια να μάθουν, γιόκκα μας, τέθκια να τους διδάξεις,
Να νόθουσιν περήφανοι όσοι εν σπορά Φιλιώτη!»

Λονδίνο, 8 Απριλίου 2008
Χάρης Μεττής